

153.

ENDLA RIIKLIKU LOODUSKAITSEALA MOODUSTAMISE  
KOHTA

ENSV Ministrite Nõukogu  
11. septembri 1985. a. määrus nr. 494  
(ENSV Teataja 1985, nr. 39, art. 602.)

Soode ning veemajandusliku ja teadusliku väärtusega maastike kaitse parandamiseks ning nendes toimuvate looduslike protsesside ja nähtuste paremaks uurimiseks Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Nõustuda ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi, ENSV Agrotööstuskoondise ning Eesti Vabariikliku Hüdro-meteoroloogia ja Looduskeskkonna Kontrolli Valitsuse ettepanekuga moodustada Endla-Oostriku sookaitseala baasil vabariikliku tähtsusega Endla Riiklik Looduskaitseala pindalaga 8162 ha.

Juurestatud  
kehkeks  
RT I 1997,  
40,625

2. Kinnitada juurdelisatud «Endla Riikliku Looduskaitseala põhimäärus».

3. Kinnitada maakasutuse põhitingimused maa eraldamisel Endla Riikliku Looduskaitseala tarbeks vastavalt lisale ning selle piirid vastavalt juurdelisatud skeemile.

4. Panna ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumile koos vastavate rajoonide täitevkomiteedega Endla Riikliku Looduskaitseala juhtimine ja tööde tegemine selle väljaarendamiseks. ENSV Agrotööstuskoondisel anda kaasabi looduskaitseala väljaarendamisel ja kaitsereežiimi järgimisel selle territooriumil.

5.—6. (Välja jäetud kui ajutise iseloomuga.)

7. (Välja jäetud kui varem väljaantud akti tühistav.)

**Endla Riikliku Looduskaitseala  
põhimäärus**

**I. Üldsätted**

1. Endla Riiklik Looduskaitseala on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. septembri 1985. a. määrusega nr. 494 kõrgsoode säilitamiseks koos nende komponentide kogu kooslusega, nendes toimuvate looduslike protsesside ja nähtuste uurimiseks ning looduskaitseala ökoloogiliste süsteemide kaitse teaduslike aluste väljatöötamiseks.

2. Endla Riikliku Looduskaitseala pindala on 8162 ha.

Maa ja veeala eraldatakse riikliku looduskaitseala tarbeks põhi- maakasutajate maast mahaarvamiset, nende majanduslik kasutamine toimub vastavalt eraldatud tsoonidele ning neis kehtestatud kaitseresžiimile.

3. Endla Riiklik Looduskaitseala allub ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumile.

4. Endla Riiklikul Looduskaitsealal on koosseisulised teadurid, teaduslik-tehnilised töötajad ja halduspersonal. Looduskaitseala kaitset teostab riiklik metsavalveteenistus.

Riikliku looduskaitseala struktuuri, koosseisud, kulueelarved ja materiaalt-tehnilise varustamise plaanid kinnitab ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeerium.

5. Endla Riiklikku Looduskaitseala juhib direktor, kelle määrab ametisse ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeerium.

Direktor juhib riiklikku looduskaitseala ainujuhtimise ja kollektiivsuse ühitamise alusel, kannab täit vastutust riikliku looduskaitseala tegevuse eest ning tagab seaduslikkuse ja riikliku distsipliini järgimise ja kinnitatud plaanide täitmise.

Direktor juhib riikliku looduskaitseala tegevust koostöös Jõgeva, Paide ja Rakvere rajooni täitevkomiteega kooskõlas käesoleva põhimääruse ja kehtiva seadusandlusega.

**II. Endla Riikliku Looduskaitseala ülesanded**

6. Endla Riiklikule Looduskaitsealale pannakse järgmiste ülesannete täitmine:

1) Eesti NSV kesk- ja idaosale iseloomulike kõrgsoode ja soosarte säilitamine ning tingimuste loomine nende takistamatuks arenguks;

#### IV. Endla Riikliku Looduskaitseala režiim ja kaitse

11. Endla Riikliku Looduskaitseala territooriumil on keelatud:

- 1) riikliku looduskaitseala maade hüdroloogilist režiimi muutev tegevus;
- 2) uute hoonete ja rajatiste, teede ja torujuhtmete, elektriliinide ning muude kommunikatsioonide ehitamine;
- 3) maavarade uuringud ja kaevandamine ning pinnakatte rikkumine;
- 4) jahipidamine, kalapüük, loomade hävitamine ja püük, nende pesade, urgude ning muude varjumis- ja elupaikade lõhkumine, samuti loomade elunemistingimuste muud rikkumised;
- 5) taimede ja loomade introduktsoon aklimatiseerimise eesmärgil ning abinõude rakendamine, mis aitavad suurendada mõningate loomaliikide arvukust üle kõlvikute teaduslikult põhjendatud lubatava mahu;
- 6) kollektsiooni- ja muude materjalide kogumine, välja arvatud materjalid, mis on vajalikud teaduslike uuringute tegemiseks riiklikul looduskaitsealal;
- 7) kõrvaliste isikute sõitmine ja käimine riikliku looduskaitseala maadel (välja arvatud üldkasutatavad teed) riikliku looduskaitseala direktori loata;
- 8) peatuspaikade ja välilaagrite püstitamine, tule tegemine ning elanike puhkeaja veetmise muud vormid;
- 9) igasugune muu tegevus, mis rikub looduskomplekse ja ohustab loodusobjektide seisundit.

12. Endla Riikliku Looduskaitseala territooriumil eraldatakse:

- 1) reservaatide tsoon, kus on keelatud mis tahes inimtegevus, välja arvatud teaduslike tööde tegemine;
- 2) loodusmaastike tsoon, kus on lubatud rakendada reguleeritud taastusabinõusid (hüdroloogilise režiimi taastamine, ajalooliselt kujunenud taimeassotsiatsioonide ning kadumisohtu taime- ja loomaliikide säilitamine).

Riikliku looduskaitseala looduskomplekside kaitseks majandustegevuse mõju eest luuakse kaitsetsoonid nendega külgnevatel aladel.

Nimetatud tsoonide suurus ja kaitseréžiim kehtestatakse looduskaitseala looduse kaitse korralduse eeskirjadega, mille kinnitab ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeerium kooskõlastatult ENSV Agrotööstuskoondise ning Eesti Vabariikliku Hüdroметеорология ja Looduskeskkonna Kontrolli Valitsusega.

Looduskaitseala looduse kaitse korralduse eeskirjadega võib keelata või piirata iga liiki metsakasutust, heina, ravimtaimede, lillede, seemne ja roo varumist, taimkatte muid rikkumisi, loomade karjatamist, keemiliste vahendite kasutamist väetistena, kahjurite, taime-

*Summistatud kehtetuks*  
*ET 1.1997.10.025*

Lisa  
Eesti NSV Ministrite Nõukogu  
11. septembri 1985. a. määruse  
nr. 494 juurde

**Maakasutuse põhitingimused maa eraldamisel  
Endla Riikliku Looduskaitseala tarbeks rajoonide järgi**

| Objekti nimetus ja suurus (ha)           | Maakasutajad, kelle maal paikneb looduskaitseala ja selle maa suurus                                                                 | Maakasutuse põhitingimused                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                                        | 2                                                                                                                                    | 3                                                                                                                                                                                                                   |
| Endla Riiklik Looduskaitseala — 8162 ha  |                                                                                                                                      | 1. Maa eraldada riikliku looduskaitseala tarbeks põhimaakasutajate maast mahaarvamiseta.                                                                                                                            |
| sealhulgas:<br>Jõgeva rajoonis — 3675 ha | 1. Jõgeva Metsamajand — 3501 ha<br>2. Jõgeva näidissovhoos — 174 ha                                                                  | 2. Maakasutajatel on õigus kasutada maad kooskõlas kehtiva seadusandlusega, sealhulgas põllumajandusmaad endise intensiivsusega, pidades kinni «Endla Riikliku Looduskaitseala põhimäärusest» tulenevatest nõuetest |
| Paide rajoonis — 4180 ha                 | 1. Järvamaa Metsamajand — 3402 ha<br>2. Udeva sovhoos — 762 ha<br>3. Looduskaitseala territooriumil asuvad muud maakasutajad — 16 ha |                                                                                                                                                                                                                     |
| Rakvere rajoonis — 307 ha                | 1. Järvamaa Metsamajand — 307 ha                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                     |